

Sygn. akt II S 275/16

POSTANOWIENIE

Dnia 24 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie, II Wydział Cywilny - Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SO Zbigniew Zgud (sprawozdawca)

Sędziowie: SO Krzysztof Lisek

SO Joanna Czernecka

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2016 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi A. K.

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Wadowicach

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w Wadowicach, sygnatura akt I Nc 1201/16

postanawia:

1. stwierdzić, że w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Wadowicach, sygnatura akt I Nc 1201/16 nastąpiła przewlekłość postępowania;
2. przyznać od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wadowicach na rzecz skarżącego A. K. kwotę 2000 zł (dwa tysiące złotych);
3. oddalić skargę w pozostałym zakresie;
4. zasądzić od uczestnika Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Wadowicach na rzecz skarżącego A. K. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania;
5. nakazać Skarbowi Państwa – Sądowi Rejonowemu w Wadowicach zwrot na rzecz skarżącego A. K. kwoty 100 zł (sto złotych) uiszczonej tytułem opłaty od skargi.

SSO Krzysztof Lisek SSO Zbigniew Zgud SSO Joanna Czernecka

UZASADNIENIE

Skarżący A. K. w dniu 3 października 2016 roku wniósł skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie o sygn. I Nc 1201/16, prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Wadowicach i domagał się: 1) stwierdzenia przewlekłości postępowania, 2) zasądzenia od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wadowicach kwoty 4 000 zł tytułem sumy pieniężnej o której mowa w art. 12 ust. 4 ustawy, 3) zasądzenia od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wadowicach zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sprawie wywołanej niniejszą skargą według norm prawem przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 240 zł. W uzasadnieniu skargi skarżący wskazał, iż przez okres 3 miesięcy w sprawie nie podjęto żadnych czynności za wyjątkiem nadania sygnatury.

W konsekwencji na skutek przewlekłości postępowania skarżący został pozbawiony rzeczywistej możliwości ochrony swoich praw albowiem nie może dysponować należnymi mu pieniędzmi oraz nie może podjąć żadnych czynności przymuszających dłużnika do zapłaty długu.

Pismem z dnia 7 listopada 2016 roku Prezes Sądu Rejonowego w Wadowicach zgłosił swój udział w postępowaniu i - przedstawiając tok procedowania w sprawie - wniósł o oddalenie skargi jako nieuzasadnionej.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

W dniu 4 lipca 2016 r. do Sądu Rejonowego w Wadowicach wpłynął pozew o zapłatę kwoty 2 439,83 zł z powództwa A. K. przeciwko Zespołowi Zakładów Opieki Zdrowotnej w W.. Jeszcze w tym samym dniu sprawa została przydzielona do referatu Referendarza Sądowego Sądu Rejonowego w Wadowicach, który w dniu 12 lipca 2016 r. wydał zarządzenie w przedmiocie dołączenia zaksięgowanego dowodu opłaty od pozwu. Wykonanie zarządzenia referendarza nastąpiło w dniu 21 lipca 2016 r.

W dniu 25 lipca 2016 r. wpłynęło pismo procesowe powoda w przedmiocie częściowego cofnięcia pozwu. W dniu 8 sierpnia 2016 r. Referendarz Sądowy przekazała akta sprawy Przewodniczącej I Wydziału Cywilnego, celem podjęcia dalszych czynności, wobec ograniczenia powództwa przez powoda.

Zarządzeniem z dnia 10 sierpnia 2016 r. akta sprawy zostały przydzielone do referatu SSR Stefana Kucharczyka. W dniu 11 sierpnia 2016 r. akta zostały przekazane sędziemu.

W okresie od 16 sierpnia 2016 r. do 21 września 2016 r. sędzia referent przebywał na urlopie wypoczynkowym.

W dniu 21 września 2016 r. powód złożył pismo procesowe, w którym zwrócił się o pilne wyznaczenie terminu posiedzenia celem rozpoznania powództwa.

W dniu 26 września 2016 r. sędzia referent zarządził przedłożenie akt sprawy asystentowi sędziego, celem sporządzenia projektu orzeczenia/ zarządzenia. Akta doręczono asystentowi w dniu 27 września 2016 r.

W dniu 3 października 2016 r. A. K. wniósł skargę na przewlekłość postępowania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust.1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. z 2004r., Nr 179, poz.1843 z późniejszymi zmianami) przewlekłość postępowania zachodzi wtedy, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Z kolei zgodnie z art. 2 ust 2 cyt. Ustawy dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Badanie, czy w konkretnej sprawie nastąpiła zwłoka w jej rozpoznaniu, nie może zatem pomijać, że rozsądny termin postępowania musi zostać określony w świetle wszystkich okoliczności danej sprawy oraz w oparciu o następujące kryteria: złożoność sprawy, postępowanie samego skarżącego i właściwych organów, znaczenie przedmiotu postępowania dla skarżącego (wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 22 stycznia 2013r., 51219/09; wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 25 września 2012r., 1415/11; decyzja Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 29 maja 2012r., 9848/10 Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 22 stycznia 2013r., 28940/08). O przewlekłości postępowania nie decyduje sam tylko ogólny czas trwania postępowania, jak również subiektywne odczucia skarżącego, a jedynie taki przypadek, gdy postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne do jej wyjaśnienia, uwzględniając ocenę terminowości i prawidłowości czynności sądowych, ale także charakter sprawy (postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 30 lipca 2013r., II FPP 9/13; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2013 r. KSP 1/13; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2012r., III SPP 8/12).

O opóźnieniu w rozpoznaniu sprawy z całą pewnością nie można mówić w okresie od wniesienia pozwu do końca lipca 2016 roku. Sprawie nadano bowiem bieg, a następnie powód wniósł pismo cofające częściowo żądanie pozwu. Natomiast od sierpnia 2016 roku w sprawie ma miejsce faktyczna bezczynność Sądu. Jakkolwiek nie można zarzucić Sądowi, że nie podejmował czynności natychmiast, to jednak ponad trzymiesięczny okres w jakim nie wydano orzeczenia w przedmiocie umorzenia postępowania ani nakazu zapłaty ani nie podjęto innych czynności umożliwiających merytoryczne rozpoznanie sprawy z pominięciem wydania nakazu zapłaty niewątpliwie świadczą o nieuzasadnionej zwłoce w rozpoznaniu sprawy. Przedmiot sprawy nie jest skomplikowany, a czynności które winien i mógłby podjąć Sąd Rejonowy nie wymagają znacznego czasu. Podnoszone w odpowiedzi na skargę przeszkody organizacyjne w postaci urlopu sędziego lub inne okoliczności organizacyjne, jakkolwiek uzasadnione uprawnieniami sędziego do wypoczynku stanowią element organizacji wymiaru sprawiedliwości, za którą odpowiedzialność ponosi państwo jako takie. Z punktu widzenia prawa strony do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie nie ma zasadniczego znaczenia trudność skompletowania składu sędziowskiego zdolnego do prowadzenia sprawy, jakkolwiek należy podkreślić, że nie ponosi za to odpowiedzialności ani sędzia przebywający na urlopie ani zastępujący go sędzia obciążony pracą w stopniu uniemożliwiającym terminowe wykonywanie obowiązków. Odpowiedzialność w tym zakresie ponosi państwo za wskazane wyżej prawidłowe zorganizowanie wymiaru sprawiedliwości tak co do obsady kadrowej jak i podziału kompetencji (por. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu z dnia 7 lipca 2015 roku w sprawach Rutkowski i inni przeciwko Polsce skargi nr 72287/10, 13927/11 i 46187/11). Istotą skargi o przewlekłość postępowania nie jest bowiem to, czy poszczególne osoby wykonujące kompetencje sądu lub czynności na rzecz sądu (sędzia, pracownik sekretariatu, biegły, podmiot doręczający korespondencję) działają opieszale w sposób zawiniony. Istotą tej skargi jest, czy państwo jako zorganizowana struktura społeczna realizująca przyznane jej konstytucyjnie uprawnienia władcze potrafi w taki sposób zorganizować proces rozstrzygania sporów aby zagwarantować obywatelowi realizację prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. W niniejszej sprawie kluczowe znaczenie ma jednak przede wszystkim to, że pomimo powrotu sędziego z urlopu 21 września 2016 roku nie zostały podjęte żadne czynności zmierzające do nadania merytorycznie sprawie dalszego biegu i to pomimo złożenia przez stronę powodową wniosku o przyspieszenie rozpoznania sprawy oraz skargi na przewlekłość postępowania.

Skutkiem stwierdzenia przewlekłości jest przyznanie skarżącemu kwoty 2.000 zł z tego tytułu (art. 12 ust. 4 cyt. ustawy). Przyznanie kwoty wyższej jest nieuzasadnione zważywszy na skalę przewlekłości i wysokość dochodzonych w sprawie roszczeń. Wysokość ta wpływa na wykładnię pojęcia istotności sprawy dla dochodzącego swoich roszczeń powoda. I tak, powodowi należy się kwota minimalna z tytułu stwierdzenia przewlekłości ale przyznawanie kwoty przewyższającej wartość dochodzonego roszczenia jest nieuzasadnione.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 cyt. ustawy w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania toczącego się na skutek skargi sąd stosuje odpowiednio przepisy o postępowaniu zażaleniowym obowiązujące w postępowaniu, którego skarga dotyczy. Stąd też, wobec uwzględnienia skargi skarżącemu na zasadzie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. należy się zwrot kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 240 zł zgodnie z § 14 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych

Konsekwencją uwzględnienia skargi jest także zarządzenie zwrotu uiszczonyj opłaty od skargi (art. 17 ust. 3 cyt. ustawy).

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.

SSO Krzysztof Lisek SSO Zbigniew Zgud SSO Joanna Czernecka